

2013-011230

Valtuustoaloite: Kerjäämisen organisoinnin kriminalisointi

Kerjäläisten määrä Helsingissä on kasvanut viime vuosina voimakkaasti. Määrä nousee kaupungissa joka vuosi kesän kynnyksellä. Kerjäläiset ovat pääosin Romanian ja Bulgarian romaaneja, joiden elinolosuhteet ovat omassa kotimaassaan heikot. EU:n jäsenmaan kansalaisilla on Euroopan perusoikeusasiakirjan mukainen liikkumisvapaus EU:n alueella tietyin rajoittein.

Suomen tulee yhdessä muiden EU:n jäsenmaiden kanssa kantaa vastuunsa romanien elinolojen parantamisesta heidän kotimaassaan sekä painostaa etenkin Romaniaa ja Bulgariaa näihin toimiin. Ensisijaisesti auttavat toimet on suunnattava kerjäläisten kotimaahan ja pyrkiä muuttamaan elinoloja siten, että tarvetta kerjäämiseen ei ole.

Suomessa, ja etenkin Helsingissä, tapahtuvalla kerjäämisellä on negatiivisia sivuvaikutuksia, kuten rikollisuuden ja turvattomuuden tunteen lisääntyminen. Monissa Euroopan unionin jäsenmaissa viranomaiset puuttuvat kaduilla tapahtuvaan kerjäämiseen. Moni maa on karkottanut kerjäläisiä takaisin kotimaihinsa. Itse kerjäämistä suurempi ongelma on kuitenkin kerjäämisen organisoituminen sekä viitteet riistosta ja ihmiskaupasta sekä järjestäytyneestä rikollisuudesta ilmiön taustalla. Tähän ilmiöön tulisi puuttua niin kerjäämistä harjoittavien ihmisten itsensä kuin laajemmin suomalaisen yhteiskunnan näkökulmasta.

Sisäasiainministeriön julkaisun 31/2010 mukaan perinteisen kerjäämisen lisäksi eri puolella Suomea on havaittu kerjäläisyyteen liittyvien oheisilmiöiden lisääntyneen erityisesti Helsingissä. Kerjääminen on ollut ainakin osittain organisoitua. Vuosina 2005–2009 kaksi erillistä Romaniasta lähtöisin olevaa järjestäytyntä rikollisjärjestöä on tuonut ihmisiä Suomeen. Romaniassa on keväällä 2010 luettu syyte 22 henkilölle ihmisten värväämisestä, kuljettamisesta, majoittamisesta ja pakottamisesta Suomeen kerjäämään. Kuluvana keväänä viitteet kerjäämisen organisoinnista ovat Helsingissä olleet aiempaa selvempiä.

Saman sisäasiainministeriön julkaisun mukaan kerjäämisellä ja katusoittamisella saatuja varoja on otettu rikollisorganisaation haltuun joko sellaisenaan tai kuviteltuina juoksevina kuluina. Kerjääjiä on uhkailtu, kohdeltu väkivaltaisesti ja heidät on tarkastettu mahdollisten piilotettujen varojen takia. Osa asianomistajista on pakotettu kerjäämisen ohella tekemään omaisuusrikoksia kuten varastamaan perämoottoreita, vaatteita, kosmetiikkaa ja elintarvikkeita. Keskusrikospoliisi tutkii asiaan liittyviä kytkeitä Suomeen, ihmiskauppaan ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Rikostutkinnassa on todettu rahaliikennettä Suomesta Romaniaan.

Rikoslain 25 luvun 3§:ssä säädetään ihmiskaupasta. Tämän säädöksen mukaan ihmiskauppaan syyllistyy henkilö, joka 1) käyttämällä hyväksi toisen riippuvaista asemaa tai turvatonta tilaa, 2) erehdyttämällä toista tai tämän erehdyttä hyväksi käyttämällä, 3) maksamalla korvauksen toista vallassaan pitävälle henkilölle tai 4) ottamalla vastaan sellaisen korvauksen ottaa toisen valtaansa, värvää toisen taikka luovuttaa, kuljettaa, vastaanottaa tai majoittaa toisen hänen saattamiseksi 20 luvun 9§:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun tai siihen rinnastettavan seksuaalisen hyväksikäytön kohteeksi, pakkotyöhön tai muihin ihmisarvoa loukkaaviin olosuhteisiin on tuomittava ihmiskaupasta vankeuteen. Sisäasiainministeriön julkaisun 31/2010 mukaan osassa ääritapauksia on kysymys ihmiskaupasta.

Itä-Suomen yliopistolle tehdyn Pentti Arajärven ohjaaman Heidi Hurskaisen Pro gradu -tutkielman mukaan kerjäämiseen voi liittyä hyväksikäyttöä, ihmiskauppaa ja pakkokerjäämistä. Tutkielman mukaan Suomessa ihmiskauppa ymmärretään suhteellisen kapeasti, laajasta kansainvälisestä määritelmästä huolimatta.

Sisäasianministeriön julkaisun 31/2010 mukaan ihmiskauppaa ja kerjäämisen negatiivisia ilmiöitä on torjuttava ensisijaisesti toiminnan järjestäjiin puuttumalla. Ihmiskaupan parituksen ja kiskonnantapaisen työsyrynnän lisäksi tulisi kerjäämisen organisoiminen kriminalisoida erikseen. Kerjäävien ihmisten hädänalaista asemaa käytetään hyväksi toiminnan organisoijien toimesta ja ilmiö tarjoaa kasvualustana organisoituneelle rikollisuudelle. Sääntelyllä voitaisiin vaikuttaa myös kerjäämistä organisoiviin ja siitä taloudellisesti hyötyviin tahoihin. Voimassa olevat rikoslain ihmiskauppasäännökset eivät mahdollista riittävän hyvin kerjäämisen organisoimisen estämistä. Kerjäämisen organisoiminnan kieltämisellä parannettaisiin kerjäläisten asemaa, sillä osaan kerjäläistoiminnasta liittyy kerjäläisten taloudellista hyväksikäyttöä.

Me allekirjoittaneet kaupunginvaltuutetut edellytämme, että kaupunki ryhtyy aktiiviseen vuoropuheluun valtion kanssa kerjäämisiongelman ratkaisemiseksi ja tekee vetoituksen valtioneuvostolle kerjäämisen organisoiminnan kriminalisoimisen sisällyttämiseksi järjestyslakiin.

Helsingissä

Valtuutettu Lasse Männistö

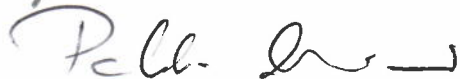

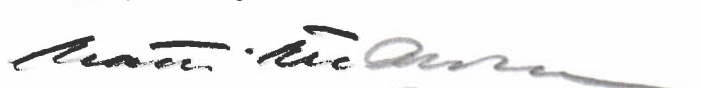

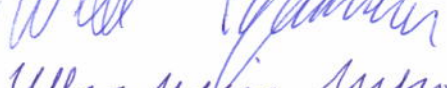

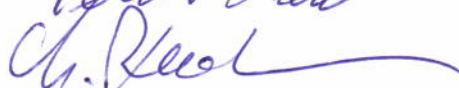

Tom Padd'

~~North Hill~~

Ham

Wagon